

Eindverslag der Commissie van Rapporteurs betreffende het wetsontwerp n°. 133.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

over het ontwerp van wet tot vaststelling eener bepaling, dat, ten aanzien van de rechterlijke bevoegdheid en van de rechtsvordering, de regelen, geldende ten tijde der inleidende dagvaarding, van toepassing blijven op rechtsgedingen betrekkelijk tot eene arbeidsovereenkomst, welke aanhangig waren bij het in werking treden der wet van den 13 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193), houdende wijziging en aanvulling van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek omtrent huur van dienstboden en werklieden, en daarmede samenhangende artikelen in dat wetboek, alsmede in de Wetboeken van Koophandel en van Burgerlijke Regtsvordering, in de wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, en in de Faillissementswet (133).

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het was der Regeering aangenaam te vernemen, dat men zich ingenomen betoonde met het wetsvoorstel dat, ingevolge de door den vorigen Minister van Justitie aan deze Kamer gedane toezegging ten vorigen jare ingediend, bij het optreden van dit Kabinet bereids door de Tweede Kamer was aangenomen.

Blijkens het Voorloopig Verslag betreunden vele leden, dat de vorige Regeering na de totstandkoming der wet op de arbeidsovereenkomst niet eene zoogenaamde novelle bij de Staten-Generaal had aanhangig gemaakt, waarbij de wet naar aanleiding van de bij de behandeling in de Eerste Kamer te berde gebrachte bezwaren op eenige punten, in het bijzonder ten aanzien der uitbreiding van de competentie des kantonrechters, werd herzien. Volgens meerdere leden had zelfs het vooruitzicht op zoodanige wijziging er zeer toe medegewerkt, dat de wet op de arbeidsovereenkomst door deze Kamer werd aangenomen.

Naar de meening van den ondergeteekende bestond er voor de teleurstelling, die vele leden verklaarden te hebben onderhouden, geen grond. Immers, van eenige toezegging, door de Regeering vroeger gedaan om de wet op de arbeidsovereenkomst nog vóór hare invoering aan eenige wijziging te onderwerpen, is niet gebleken. Integendeel, en bij de schriftelijke en bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in deze Kamer heeft ondergeteekendes ambtsvoorganger, op een wijze die aan duidelijkheid niets te wenschen overliet, doen uitkomen, dat zoodanig wetsvoorstel van hem niet was te wachten. Alleen werd door hem in de vergadering van 10 Juli 1907 in uitzicht gesteld de indiening eener overgangswet, den invloed regelend die de wet op de arbeidsovereenkomst zou uitoefenen op de bij het in werking treden dier wet aanhangige rechtsgedingen.

Waar geen vooruitzicht op de indiening eener novelle was geopend, kon bezwaarlijk de meening worden gedeeld van de meerdere leden die van oordeel bleken, dat zoodanig vooruitzicht er zeer zou hebben toe medegewerkt de wet op de arbeidsovereenkomst in deze Kamer te doen aannemen.

Voor onmiddellijke indiening van een wetsvoorstel tot intrekking van art. VII der wet op de arbeidsovereenkomst nog vóór deze wet was in werking getreden en hare bepalingen aan de practijk waren getoetst, bestond derhalve voor de Regeering geen grond. Alleen dan ware zoodanig voorstel te rechtvaardigen, bijaldien de juistheid kon worden toegegeven der opvatting en bij de bestrijding van het wetsontwerp op de arbeidsovereenkomst in deze Kamer, en thans in het Voorloopig Verslag op dit wetsontwerp door velen harer leden verkondigd, als ware aan voormelde wetsbepaling tot uitbreiding van des kantonrechters bevoegdheid in de wet op de arbeidsovereenkomst geene afdoende

behandeling in de Tweede Kamer ten deel gevallen, als ware Art. VII aan de aandacht dier Kamer ontgaan, vermoed en afgemat als zij was door de langdurige en belangrijke discussiën, over de materieelrechtelijke regeling der arbeidsovereenkomst gevoerd.

Doch deze opvatting schijnt met de feiten in strijd. De uitbreiding van de bevoegdheid des kantonrechters tot berechting van alle geschillen uit de arbeidsovereenkomst voortgevloeid, was reeds opgenomen in het ontwerp van 1901. In hoofdzaak ongewijzigd werd zij in de latere ontwerpen overgenomen. De bepaling is in de afdeelingen der Tweede Kamer onderzocht: uit het feit dat het Voorloopig Verslag geene opmerkingen dien-aangaande behelst, kan dus slechts deze gevolgtrekking worden gemaakt, dat in de afdeelingen geene bezwaren tegen de voorgestelde uitbreiding zijn te berde gebracht.

Ook bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp valt eene algemeene instemming te constateeren: in de vergadering van 14 Juni 1906 is art. VII zonder beraadslaging en zonder hoofdlijke stemming aangenomen. Van uitputting of van vermoedheid door de langdurige discussiën over het wetsontwerp viel geen spoor te ontdekken. Integendeel, nog dienzelfden dag maakte de Kamer een aanvang met de zeer belangrijke en uiterst levendige discussiën over de nieuw voorgeschreven procesregeling en het gewijzigd armenrecht. En dat bij de uitvoerige gedachtenwisseling over de vraag hoe bij den kantonrechter moest worden geprocedeerd, het der Kamer toch niet kon zijn ontgaan dat voor dien rechter zou worden geprocedeerd, springt in het oog.

Vond de uitbreiding van de competentie des kantonrechters in art. VII der wet op de arbeidsovereenkomst bij de behandeling van dat wetsontwerp in de Tweede Kamer bij geen der leden tegenspraak, eene nauwgezette lezing der schriftelijke en mondelinge gedachtenwisseling over de wet op de arbeidsovereenkomst in deze Kamer gevoerd, kon geenszins bij den ondergeteekende de meening vestigen, dat die uitbreiding van des kantonrechters competentie bij de tegenstanders van het wetsontwerp als het meest belangrijk bezwaar had gegolden. Ook het in de Eerste Kamer gesprokene bij de behandeling der motie van den heer RENGERS geeft voor die meening geen grond. Het is mogelijk dat die motie op dit motief werd voorgesteld en gesteund: naarbuiten is daarvan niet gebleken.

De ondergeteekende wil niet verhehlen, dat uitbreiding van des kantonrechters competentie, zooals die in meergemeld art. VII is geregeld, door hem niet zou zijn voorgesteld. Bij de beantwoording der interpellatie van den heer DRUCKER gaf hij in de Tweede Kamer als zijn gevoelen te kennen, dat uitbreiding der civiele competentie des kantonrechters niet wenschelijk is. En dat ook zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken van zoodanige uitbreiding geen onvoorwaardelijk voorstander is, is vermoedelijk niet ten onrechte afgeleid uit het door hem als lid der Tweede Kamer gesprokene bij de behandeling der wet op het vaderschap.

Doch op dien grond acht de Regeering zich toch nog niet gerechtigd om reeds thans, nog voordat de bepaling is in werking getreden, te reageeren op den zoo duidelijk uitgesproken wil des wetgevers dat door alleenrechtspraak alle geschillen, uit de arbeidsovereenkomst voortgevloeid, zouden worden beslist. Veel minder vermeent zij de invoering der wet op de arbeidsovereenkomst te mogen afhankelijk stellen van het lot dat aan een eventueel wetsvoorstel tot afschaffing van art. VII dier wet zou ten deel vallen.

Mocht, naar wordt gevreesd, dat artikel tengevolge hebben dat vele ingewikkelde en hoogst belangrijke rechtsgeschillen aan het oordeel des kantonrechters worden onderworpen, de ondergeteekende zal in die omstandigheid een grond vinden om, wellicht naast andere wijzigingen waarvan de ondervinding de wenschelijkheid reeds dan zal hebben aangetoond, eene wijziging van dit art. VII bij de Staten-Generaal aanhangig te maken.

Hoë enkele leden uit de verklaring, door de Regeering den 10den Maart ll. in de Tweede Kamer afgelegd, hebben kunnen afleiden, dat het in haar voornemen lag om te beproeven wijzigingen aan te brengen in wetsontwerpen bij de Eerste Kamer aanhangig, is den ondergeteekende niet volkomen duidelijk. Had de Regeering door de in het Voorloopig Verslag aangehaalde

woorden dier verklaring willen aankondigen haar voornemen om tot intrekking over te gaan van eenige wetsontwerpen, bereids in de Tweede Kamer aangenomen, thans in deze Kamer ahangig, op hoogst onnauwkeurige wijze zou zij aan dit haar voornemen hebben uiting gegeven.

De vraag, door een lid gesteld, of het niet wenschelijk ware nitdrukkelijk te bepalen, dat in den zin der wet geestelijken niet als arbeiders (1) worden aangemerkt, kan dezerzijds niet bevestigend worden beantwoord. De wet op de arbeidsovereenkomst met zoodanige interpretatieve bepaling aan te vullen, komt overbodig en onraadzaam voor.

De Regeering vertrouwt, dat de voorschriften van de door de wet op de arbeidsovereenkomst gevorderde algemeene maatregelen van bestuur (2) inderdaad zullen blijken praktisch te zijn en rekening te houden met de rechtmatige belangen van werkgever en arbeider beiden. Dat de wet niet in werking behoort te treden dan een voldoende tijd na de afkondiging dier besluiten — d. w. z. na den 15den April ll., den dag, waarop uitgegeven is het *Staatsblad* waarin de laatst afgekondigde van de vier algemeene maatregelen werd opgenomen — wordt dezerzijds beaamd. Vermoedelijk zal de termijn van drie maanden, in het Voorloopig Verslag genoemd, overschreden worden.

Artikel II.

Dat deze wet, wordt het ontwerp aangenomen, op denzelfden dag in werking zal behooren te treden, als de wet op de arbeidsovereenkomst, is niet aan twijfel onderhevig. Art. II van het ontwerp had dan ook even goed eene daartoe strekkende bepaling kunnen bevatten; thans zal aan de Kroon moeten worden voorgesteld een dag te bepalen voor de inwerkingtreding van beide wetten, in stede van slechts ééne, indien de in het Voorloopig Verslag aanbevolen wijze gevolgd ware. Dit is praktisch het verschil tusschen beide methoden van wetgeving.

Het voorbeeld, aan de wetten tot invoering van het Wetboek van Strafrecht ontleend, schijnt niet zeer gelukkig gekozen, daar het strafwetboek bepaalde dat *de wet* het in werking treden zou regelen, zoodat de invoeringswetten, hadden zij dezelfde bepaling beheld — gelijk bij de arbeidsovereenkomst het geval is —, nog eene nieuwe wet hadden noodzakelijk gemaakt om dien dag te bepalen.

De Minister van Justitie,
NELISSEN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 1 Juni 1908.

REGOUT.
T HOOFT.
WALLER.
SICKENGA.
KIST.

(1) Het woord „werkgevers” in het Voorloopig Verslag moet aan een drukfout zijn te wijten.

(2) N.l. de Koninklijke besluiten van 31 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 59), 21 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 88), 31 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 94) en 31 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 95)

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van de wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 112), houdende bepalingen tot voorkoming van bedrog in den boterhandel.

(24)

Het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen heeft de navolgende uitkomsten gehad.

Vele leden betuigden hunne ingenomenheid met de strekking van dit wetsvoorstel, waarmede beoogd wordt den goeden roep, dien onze boter in het buitenland heeft, te handhaven en hoog te houden.

Waar in het vorige jaar op het internationaal zuivelcongres te Scheveningen ons systeem van botercontrole gelijkgerechtigd verklaard werd met de in andere landen toegepaste sesamatie der vetten, waarmede boter kan vermengd worden, daar is deze wet, die een gestrenger toezicht op de boter- en de margarine-fabricage invoert, te beschouwen als het complement van dat systeem.

Men juichte het toe, dat in de laatste jaren de Regeering de knoeierijen, voorkomende bij de zuivel- en bij de margarine-industrie, krachtig te keer ging. Veel te lang hebben deze knoeierijen geduurd, die aan den goeden naam van het Nederlandsche zuivel in het buitenland en in het bijzonder der Nederlandsche boter een geduchten knak hebben gegeven. De knoeier is de parasiet ten aanzien van den eerlijken boter- en margarine-fabrikant. Een heuglijk verschijnsel werd het dan ook genoemd, dat, blijkens de ingekomen adressen, zoowel de vertegenwoordigers van de Nederlandsche zuivelindustrie als die van de margarine-industrie de indiening van het wetsontwerp met ingenomenheid hebben begroet. Door paal en perk te stellen aan de knoeierijen zal de Nederlandsche boter haar ouden, goeden naam in het buitenland terug erlangen.

De door de Regeering ontworpen bepalingen kwamen doeltreffend voor: toezicht op de bereiding van boter en margarine door speciaal daarvoor benoemde Rijksambtenaren is noodig.

Dat dit toezicht goede resultaten kan hebben, leert reeds de ervaring met de botercontrole. Het is gebleken, en bevestigd door de uitspraak van het hiervoren genoemd congres, welke hooge waarde men in het buitenland hecht aan het Rijksmerk bij de Nederlandsche botercontrole en misschien komt de tijd weldra, dat de Nederlandsche wetgever bepaalt, dat niet anders dan gecontroleerde boter mag worden uitgevoerd.

De leden hier aan het woord juichten het toe, dat vooral vanwege het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel zoo krachtig wordt meegewerkt tot het hooghouden van den naam van de voortbrengselen van onzen vaderlandschen landbouw en veeteelt. Met het oog op het sluiten van de grenzen van het buitenland voor den invoer van onze producten is het een groot landsbelang, dat het buitenland niet het argument kan bezigen, dat ter wille van een minder goeden hygiënischen toestand van ons rundvee, of wegens knoeierijen voorkomende op het gebied van den boterhandel of bij den uitvoer van vleesch, de invoer van Nederlandsche producten wordt verboden.

Het feit van recenten datum, van de sluiting van Engeland en Duitschland voor den invoer van hooi en stroo uit Nederland, is weer een bewijs, dat men nooit waakzaam genoeg kan zijn; en nu moge men beweren, dat voor het uitvaardigen van dat verbod protectionistische beweegredenen, vooral bij Duitschland, hebben gegolden, het kan niet ontkend worden, dat ons land niet vrij is van besmettelijke veeziekte, zoodat het buitenland daarin een motief kan vinden tot sluiting der grenzen voor Nederlandsche producten.

Men stelde het ook op prijs, dat de margarinefabrieken als zoodanig hoog gehouden werden en door de van Regeeringswege aangebrachte veranderingen in art. VII het fabrieksgeheim gewaarborgd werd.

Tegenover deze laatst uitgesproken waardeering rees echter bij eenige leden de vraag, of door deze wet niet te belemmerende voorschriften in het leven werden geroepen tegenover voornoemde belangrijke industrie. Speciaal vestigden zij daarbij de aandacht op het bepaalde in het nieuwe artikel 1 b betreffende het gehalte van vluchtige vetzuren in de margarine, waardoor naar zij